Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog razvoja
Direktorat za industrijski regionalni razvoj

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 310
www.gov.me/mek

PREDLOG

PROGRAM ZA RAZVOJ PRERAĐIVAČKE INDUSTRIJE ZA 2022. GODINU

Podgorica, februar 2022.godine

1. UVOD

Revitalizacija prerađivačke industrije predstavlja neophodan proces za stvaranje moderne, održive i konkurentne ekonomije koja podstiče privredni rast i kreira nova radna mjesta. Kako bi se unaprijedila konkurentnost sektora i na nivou preduzeća, potrebna diverzifikacija proizvodne strukture, a uzimajući u obzir dinamiku tehnoloških promjena na tržištu, potrebno je obezbijediti modernizaciju proizvodnih procesa nabavkom mašina i opreme za dugoročan rast proizvodnje u sektoru prerađivačke industrije.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će realizacijom Programa za modernizaciju proizvodnih procesa za 2022. godinu (Program), obezbijediti preduzetnicima, mikro, malim i srednjim preduzećima iz sektora prerađivačke industrije bespovratnu podršku za pokriće dijela troškova za nabavku proizvodne opreme uključene u proces proizvodnje.

2. OPIS STANJA

Glavni izazovi u procesu revitalizacije sektora prerađivačke industrije predstavljaju zastarjela tehnologija i oprema u proizvodnom procesu, koja za posljedicu ima nisku stopu produktivnosti u industriji, veliko učešće proizvoda nižih faza prerade, nedovoljn nivo kvaliteta proizvoda i uvozna zavisnost.

Nivo investicija u sektoru prerađivačke industrije je relativno nizak, i kreće se u rasponu 32-40 mil. € na godišnjem nivou, što ukazuje na neophodnost industrijske modernizacije kao važnom preduslovu za unapređenje konkurentnosti crnogorske industrije. Takođe, učešće zaposlenih u prerađivačkoj industriji prosječno se kretalo 6,46% u periodu od 2014-2020, dok je u 2020. godini zabilježeno da je u prerađivačkoj industriji zaposleno ukupno 11.263 osobe.

Imajući u vidu navedeno, investiranje u modernu tehnologiju predstavlja prioritet u rješavanju izazova u sektoru prerađivačke industrije jer se planiranim investicijama utiče na povećanje kapaciteta proizvodnje, optimalno iskorišćavanje resursa, unapređenje energetske efikasnosti, smanjenje troškova proizvodnje, diverzifikaciju i razvoj proizvoda i usluga sa većom dodatom vrijednošću, povećanje inovacionih kapaciteta, kvaliteta proizvoda i otvaranje novih radnih mjesta.

Planirana podrška za modernizaciju preduzeća iz sektora prerađivačke industrije je usklađena sa Programom ekonomskih reformi 2022-2024, oblast Poljoprivreda, industrija i usluge, Reformska mjera 22: Podrška investicijama u sektoru proizvodnje hrane u cilju jačanja konkurentnosti. Usklađenost sa Industrijskom politikom Crne Gore 2019-2023 je prepoznata u segmentu strateškog cilja 2 Unapređenje investicija i finansija za modernizaciju industrije, Operativnog cilja 2.3. Podsticanje investicija u modernizaciju prerađivačke industrije u okviru Akcionog plana za implementaciju Industrijske politike Crne Gore za period 2021-2022. godine. Program je usklađen sa Operativnim Programom Strategije pametne specijalizacije 2021-2024. u okviru operativnog cilja 4.5. Snažnije povezivanje industrijskog razvoja sa S3.

3. OPERATIVNI CILJEVI

Cilj Programa za razvoj prerađivačke industrije za 2022. godinu je unapređenje konkurentnosti privrednih subjekata, njihove produktivnosti i profitabilnosti, resursne efikasnosti i povećanja zaposlenosti u sektoru prerađivačke industrije.

Operativni ciljevi Programa čijem ostvarenju se teži su podsticanje investicija u modernizaciju prerađivačke industrije, porast broja zaposlenih i produktivnosti prerađivačke industrije.

Indikator učinka:	**2020.**	**2022.**
Povećanje investicija u osnovna sredstva u sektoru prerađivačke industrije	33 mil€[1]	Povećanje za 1%
Broj zaposlenih u sektoru prerađivačke industrije	11.263	Povećanje za 1%
Produktivnost rada u prerađivačkoj industriji	14,135 € (2019.)	Povećanje za 3% u odnosu na 2019.

Izvor podataka: Monstat

4. AKTIVNOSTI ZA SPROVOĐENJE OPERATIVNIH CILJEVA

4.1. Predmet Programa

Predmet Programa je podrška za investicije u opremu neophodnu za unapređenje ili proširenje postojećih kapaciteta, povećanje obima i proširenje proizvodnje na nove proizvode i proizvodne procese.

Program podrazumijeva realizaciju planirane investicije – nabavku opreme (nove i polovne), dijelom ili u potpunosti kroz kreditni aranžman koji je zaključen u periodu 01. januara - 30. novembra 2022. godine sa Investiciono-razvojnim fondom (IRFCG) i poslovnim bankama[2].

Ukupan budžet za realizaciju Programa za razvoj prerađivačke industrije za 2022. godinu iznosi 1.000.000,00€, od čega je 85% (850.000,00€) opredijeljeno za regionalnu pomoć i 15% (150.000,00€) za de minimis pomoć. Ukoliko se iznos planirane podrške po de minimis pomoći ne utroši, isti se može preliti u dio sredstava koji se odobrava po regionalnoj pomoći.

Sredstva opredijeljena Programom koriste se za pokriće dijela opravdanih troškova nabavke:

- **novih proizvodnih mašina i/ili specijalizovane opreme -** privredni subjekat može ostvariti pravo na bespovratnu podršku na način što mu se odobrava pokriće dijela opravdanih troškova u iznosu do 40**% vrijednosti nabavke nove opreme** (neto fakturisane vrijednosti bez poreza na dodatu vrijednost i zavisnih troškova), obezbijeđene kroz kreditni aranžman sa IRFCG ili poslovnim bankama i sopstvenim ulaganjem.

[1] Izvor: MONSTAT – Saopštenje – Investicije u osnovna sredstva 2020. za sektor prerađivačke industrije.
[2] Poslovne banke koje su unijete u registar banaka kojima je Centralna banka Crne Gore izdala dozvolu za rad.

- **polovnih proizvodnih mašina i/ili specijalizovane opreme ne starije od pet godina-** privredni subjekat može ostvariti pravo na bespovratnu podršku na način što mu se odobrava pokriće dijela opravdanih troškova u iznosu do 30% **vrijednosti nabavke polovne opreme ne starije od pet godina** (neto fakturisane vrijednosti bez poreza na dodatu vrijednost i zavisnih troškova), obezbijeđene kroz kreditni aranžman sa IRFCG ili poslovnim bankama i sopstvenim ulaganjem.

i ukoliko isti zadovolji uslove Programa, pravila dodjele regionalne i de minimis državne pomoći[3] i dostavi validnu dokumentaciju koja dokazuje realizaciju aktivnosti u definisanom roku realizacije Programa.

Napomena: Nabavka opreme može biti finansirana najmanje 60% iz sredstava kredita, dok je preostalih 40% vrijednosti investicije može da se finansira iz sopstvenih sredstava.

Za preduzeća koja posluju u opštinama čiji je vrijednost indeksa razvijenosti do 100%[4] primijeniće se podrška koja uvažava regionalni aspekt i razvrstavanje jedinica lokalne samopurave prema stepenu razvijenosti[5] na način što će se **uvećati procenat bespovratnih sredstava za dodatnih 10%** za privredne subjekte koja posluju u sljedećim opštinama: Petnjica, Andrijevica, Gusinje, Plav, Rožaje, Tuzi, Berane, Bijelo Polje, Šavnik, Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Plužine, Ulcinj, Žabljak, Cetinje, Nikšić, Danilovgrad.

Za privredne subjekte koji posluju u jedinicama lokalne samouprave čiji je indeks razvijenosti iznad 100%, nema uvećanja procenta podrške bespovratnih sredstava.

INTENZITET PODRŠKE:

Za novu opremu: Iznos sredstava bespovratne podrške kao pokriće dijela opravdanih troškova nabavke opreme dijelom ili u potpunosti kroz kredit, je u visini do 40% od neto fakturisane vrijednosti opreme bez PDV i zavisnih troškova i ne može biti manji od 4.000,00€, niti veći od 80.000,00€ (vrijednost opreme se kreće u rasponu od 10.000,00€ do 200.000,00€, neto fakturisane vrijednosti).

Uz dodatne procente podrške od 10%, u skladu sa indeksom razvijenosti jedinica lokalne samouprave u kojima privredni subjekat posluje, iznos sredstava bespovratne podrške kao pokriće dijela opravdanih troškova nabavke opreme dijelom ili u potpunosti kroz kredit, je u visini do 50% od neto fakturisane vrijednosti opreme bez PDV i zavisnih troškova i ne može biti manji

[3] U skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći ("Službeni list CG", br. 35/14, 02/15, 38/15 i 20/16, 33/20, 38/20, 53/20, 98/20, 130/20, 44/21, 107/21, 131/21), Prilog 1a – Smjernice za regionalnu državnu pomoć za period 2022 – 2027, visina odobrenih bespovratnih sredstava dodjeljuje se na iznos opravdanih troškova nabavke opreme, u skladu sa predmetom Programa. U opravdane troškove, u skladu sa Regulativom Komisije (EU) br. 651/2014, od 17. juna 2014. godine, prilog 7a Pravilnika o dopuni pravilnika o listi pravila državne pomoći ("Službeni list", br. 02/15), Poglavlje III, Odjeljak 1, član 14 – Regionalna pomoć za ulaganje, u skladu sa ovom Programom, spadaju troškovi ulaganja u materijalnu imovinu.
Ukoliko se radi o novoosnovanom privrednom subjektu, dodjeljuje se pomoć male vrijednosti (de minimis pomoći) u skladu sa Uredbom Komisije EU br. 1407/2013 od 18. decembra 2013. godine o primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći) (32013R1407, SL L 352, 24.12.2013, str. 1-8), sadržane u Pravilniku o listi pravila državne pomoći ("Sl.list Crne Gore" br. 35/14, 02/15, 38/15, 020/16, 033/20, 038/20, 053/20, 098/20, 130/20, 044/21, 107/21 i 131/21) pri čemu se podrazumijeva da iznos de minimis državne pomoći koji se dodjeljuje pojedinačnom korisniku ne smije preći 200.000, 00€ u trogodišnjem fiskalnom periodu.

[4] Indeks razvijenosti u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju stepena razvijenosti jedinice lokalne samopurave (Sl.list CG 077/19, 113/20);

[5] Zakon o regionalnom razvoju (Sl.list CG 20/11 i 20/15 i 47/19)

od **5.000,00€, niti veći od 100.000,00€** (vrijednost opreme se kreće u rasponu od 10.000,00€ do 200.000,00€, neto fakturisane vrijednosti).

Za polovnu opremu: Iznos sredstava bespovratne podrške kao pokriće dijela opravdanih troškova nabavke opreme dijelom ili u potpunosti kroz kredit, je u visini do 30% od neto fakturisane vrijednosti opreme bez PDV i zavisnih troškova i ne može biti manji od 3.000,00€, niti veći od 60.000,00€ (vrijednost opreme se kreće u rasponu od 10.000,00€ do 200.000,00€, neto fakturisane vrijednosti).

Uz dodatne procente podrške od 10%, u skladu sa indeksom razvijenosti jedinica lokalne samouprave u kojima privredni subjekat posluje, iznos sredstava bespovratne podrške kao pokriće dijela opravdanih troškova nabavke opreme dijelom ili u potpunosti kroz kredit, je u visini do 40% od neto fakturisane vrijednosti opreme bez PDV i zavisnih troškova i ne može biti manji od **4.000,00, niti veći od 80.000,00€** (vrijednost opreme se kreće u rasponu od 10.000€ do 200.000€, neto fakturisane vrijednosti).

U slučaju da ukupni troškovi nabavke opreme prelaze 200.000,00€, korisnik može za taj iznos uvećati kreditni zahtjev, ali definisani maksimalni iznos podrške se ne može uvećati.

Oprema koja može biti predmet podrške podrazumijeva mašine i proizvodnu opremu, odnosno sredstva za proizvodnju i obradu, namijenjena za profesionalnu upotrebu i u skladu sa prirodom djelatnosti privrednog društva, neophodna za realizaciju procesa proizvodnje. Opremom se smatra i proizvodna linija koju čine više funkcionalno nedjeljivih mašina, samostalnih mašina koje zajednički čine jedinstven proizvodni proces kao i specijalizovani alati i djelovi specijalizovanih mašina.

Dobavljač opreme ne može biti fizičko lice, već samo pravno lice i registrovani preduzetnici. Oprema ne može biti nabavljena od trećeg lica koje čini povezano lice[6] sa kupcem opreme.

Sredstva se NE mogu koristiti za:

- nabavku putničkih, teretnih i komercijalnih vozila;
- iznajmljivanje opreme, alata i materijala;
- pokrivanje troškova koji su u vezi sa nabavkom opreme kao što su: carinski i administrativni troškovi, troškovi špedicije, skladištenja i manipulacije, montaže i instaliranja opreme, obuke i dr.
- troškove koji se direktno odnose na proizvodnju i distribuciju proizvoda (troškovi izrade proizvoda), transportni troškovi, troškove reklamiranja, troškovi kapitalnih investicija, troškovi administracije, amortizacije, osiguranja, kursnih razlika, plaćanje zaostalih obaveza (kamata, naknada, troškova obrade kredita, rata za otplatu kredita, poreza, taksi, sl.), ostale bankarske troškove, komisiona plaćanja, slične troškove koji se odnose na sprovođenje ugovora, plaćanje provizija, bilo koji vid ličnih troškova i sl.
- ostale troškove koji nijesu u skladu sa namjenom Programa.

4.2. Uslovi za učešće

Pravo učešća u Programu imaju preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća čija je pretežna djelatnost registrovana u oblasti prerađivačke industrije (sektor C, osim sektora djelatnosti za koje

[6] U skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", broj 065/20, 146/21, član 32)

je naznačeno da nijesu obuhvaćeni)[7] u Centralnom registru privrednih subjekata, najkasnije na datum 31.12.2021. godine, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službeni list RCG", br. 65/20, 146/21), Uredbom o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list Crne Gore“, br. 16/14.) i Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 52/16, 145/21.) i koja:

- Posluju 100% u privatnom vlasništvu i imaju sjedište na teritoriji Crne Gore;
- Imaju predate zvanične finansijske izvještaje za 2021. godinu, u zakonski predviđenom roku ili im je Rješenjem Uprave prihoda i carina odobren produžetak roka za predaju finansijskih izvještaja;
- Nijesu u finansijskim poteškoćama[8] (u smislu Uredbe o opšem zajedničkom izuzeću) u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći;
- Redovno izvršavaju obaveze plaćanja poreza i doprinosa na lična primanja, poreza na dobit pravnih lica i poreza na dodatu vrijednost, odnosno redovno izmiruju reprogramirane poreske obaveze, shodno Zakonu o reprogramu poreskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 83/16), Uredbi o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 57/18) i Uredbi o uslovima za odlaganje naplate dospjelih poreskih i neporeskih potraživanja (“Sl. list CG”, broj 27/2020, 50/2020, 015/2021)[9];
- Čiji osnivač i / ili odgovorno lice se ne nalazi u kaznenoj evidenciji za prekršaje iz oblasti privrednog kriminala;
- Za iste aktivnosti nijesu koristili sredstva finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta ili međunarodnih institucija/programa i drugih donatora u poslednje 3 godine;
- Nijesu u obavezi povraćaja nezakonito primljene državne pomoći i u postupku stečaja ili likvidacije.

Po Klasifikaciji djelatnosti 2010. Zavoda za statistiku Crne Gore (u skladu sa Zakonom o Klasifikaciji djelatnosti, Službeni list Crne Gore, br. 18/11) učešće u Programu imaju privredni subjekti (preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća) koji posluju u sledećim oblastima prerađivačke industrije, sektor C (osim sektora djelatnosti za koje je naznačeno da nijesu obuhvaćeni):

- **Sektor C – Prerađivačka industrija[10]**: Proizvodnja prehrambenih proizvoda, Proizvodnja pića (osim alkoholnih pića), Proizvodnja tekstila (osim sintetičkih vlakana[11]);, Proizvodnja odjevnih predmeta, Proizvodnja kože i predmeta od kože, Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruća, osim namještaja, Proizvodnja papira i proizvoda od papira, Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa, Proizvodnja hemikalija i hemijskih

[7] U skladu sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti (Službeni list Crne Gore", broj 18/11)

1. [8] U slučaju društva sa ograničenom odgovornošću ako je više od polovine njegovog upisanog osnovnog kapitala izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka. To se događa kada se odbijanjem akumuliranih gubitaka od rezervi (i svih drugih elemenata koji se generalno smatraju dijelom sopstvenih sredstava društva) dobije negativan kumulativni iznos koji prelazi polovinu upisanog osnovnog kapitala.
2. U slučaju društva u kojem barem neki članovi imaju neograničenu odgovornost za dug društva : ako je više od polovine njegovog kapitala prikazanog u finansijskim izvještajima društva izgubljeno zbog akumuliranih gubitaka.
3. Ako je privredno društvo predmet opšteg postupka zbog insolventnosti ili ispunjava kriterijume u skladu sa domaćim pravom da se protiv njega na zahtjev povjerilaca pokrene opšti postupak zbog insolventnosti.
4. U slučaju privrednog društva koje nije MSP ako je tokom posljednje dvije godine:

i. odnos knjigovodstvenog duga prema kapitalu privrednog društva bio veći od 7,5 i
ii. EBITDA koeficijent pokrića kamata privrednog društva bio niţi od 1,0.

[9] Poreski obveznici koji imaju rješenja o preusmjeru sredstava na jedinstveni račun, a ista još uvijek nisu realizovana na analitičkoj evidenciji obveznika, smatraju se redovnim poreskim obveznicima.

[10] Po Klasifikaciji djelatnosti 2010 Zavoda za statistiku Crne Gore (u skladu sa Zakonom o Klasifikaciji djelatnosti, Sl. list Crne Gore, br. 18/11)

[11] Sektor sintetičkih vlakana podrazumijeva: istiskivanje odnosno sastavljanje svih generičkih vrsta vlakana i prediva od poliesterske, poliamidne, akrilne ili polipropilenske osnove, bez obzira na njihovo krajnje korišćenje.

proizvoda, Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata, Proizvodnja proizvoda od gume i plastike[12], Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala, Proizvodnja osnovnih metala (osim čelika), Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja, Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda, Proizvodnja električne opreme, Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute, Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica, Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava, Proizvodnja namještaja, Popravka i montaža mašina i opreme, Ostale prerađivačke djelatnosti.

Izuzetno od navedenog, za učešće u Programu mogu da se prijave privredni subjekti koji dostave dokaz da obavljaju djelatnosti prerađivačke industrije za koju se nabavlja oprema, i to: izjavu pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću da se privredni subjekat bavi djelatnošću prerađivačke industrije za koju nabavlja opremu, slike pogona postojeće opreme za djelatnost C koja se dokazuje, zaključni list i kartice osnovnih sredstava, a koja se dodatno potvrdi monitoringom od strane Komisije Ministarstva ekonomskog razvoja, na licu mjesta.

Programom nijesu obuhvaćene sljedeće djelatnosti: primarna poljoprivredna proizvodnja; proizvodnja čelika, sintetičkih vlakana i vađenje uglja; brodogradnja; proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda; proizvodnja i prodaja vojne opreme ili usluga; trgovina (maloprodaja i veleprodaja); građevinarstvo; ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića; djelatnosti izdavanja novina i drugih povremenih izdanja, djelatnosti proizvodnje i emitovanja radijskog i televizijskog programa, djelatnosti novinskih agencija, kao i uslužnih djelatnosti agencija za marketing i odnosa s javnošću; benzinske pumpe; saobraćaj; prodajni auto saloni; bankarstvo i osiguranje; trgovina valutama i hartijama od vrijednosti; kupovina udjela u drugim društvima, akcijama i ostalih vrijednosnih papira; učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori; proizvodnja i promet bilo kojih proizvoda ili aktivnosti koje se smatraju nezakonite ili štetne po okolinu i opasne za ljudsko zdravlje ili djelatnosti koje se domaćim propisima ili međunarodnim konvencijama smatraju zabranjenim; igre na sreću; proizvodnja duvanskih proizvoda; alkoholna pića (izuzev proizvodnje vina i voćnih rakija); nemoralne i nelegalne aktivnosti.

4.3. Potrebna dokumentacija

Opšta dokumentacija koja se obavezno dostavlja prilikom podnošenja prijave**:**

- Prijavni formular i prateći obrasci.

Nakon ili istovremeno sa podnijetom opštom dokumentacijom kod Ministarstva ekonomskog razvoja, podnosilac prijave se obraća IRFCG ili poslovnim bankama u cilju realizacije aktivnosti nabavke opreme u okviru kreditnog aranžmana (ukoliko kreditni aranžman nije već zaključen od 01. januara 2022. godine do dana objave Javnog poziva).

Dokumentacija kojom se dokazuje da je podnosilac prijave realizovao aktivnost nabavke, instalacije i plaćanja opreme iz kredita (dijelom ili u potpunosti), dostavlja se Ministarstvu ekonomskog razvoja od strane IRFCG ili poslovne banke, i to:

- Informacija o odobrenom kreditnom zahtjevu,

[12] Proizvodnja proizvoda od gume i plastike u skladu sa Klasifikacijom djelatnosti 2010 obuhvata oblasti 22 koje se odnose na proizvodnju guma za vozila, protektiranje guma, proizvodnju ostalih proizvoda od gume, proizvodnju ploča, listova, cijevi i profila od plastike, ambalaže od plastike, predmeta od plastike za građevinarstvo, proizvodnju ostalih proizvoda od plastike.

- Odluka Kreditnog odbora,
- Original ili ovjerena fotokopija računa/fakture/ugovora od dobavljača opreme, carinske deklaracije i ostala dokumentaciju od značaja (navedeno podnosilac prijave dostavlja IRFCG ili poslovnoj banci),
- Dokazi o izvršenom plaćanju (Swift, izvodi o plaćanju sa bankarskog računa preduzeća ka dobavljaču, ovjereni od banke, itd.).

u roku **do 30. novembra 2022. godine do 15h**.

Napomena:

- Dostavljene ponude/profakture moraju biti ovjerene i potpisane od strane dobavljača, koja sadrži jasno definisanu vrstu opreme, cijenu izraženu u EUR i iskazanim PDV-om, godinu proizvodnje, rok realizacije,
- Ponude/profakture/fakture izdate na ino jeziku, moraju biti prevedene na crnogorski jezik i ovjerene od strane preduzeća,
- Prihvatljive su samo profakture/fakture/ugovori od dobavljača opreme izdate u periodu od 1. januara do 30. novembra 2022.godine,
- Sve fakture/ugovori izdati od dobavljača opreme moraju biti plaćeni (dijelom ili u potpunosti) iz kreditnih sredstava podnosioca prijave koje je dobio u okviru kreditnog aranžamana sa IRFCG ili poslovnim bankama,
- **Za nabavku polovne opreme ne starije od pet godina, potrebno je dostaviti procjenu vrijednosti od ovlašćenog sudskog vještaka,**
- **Za nabavku polovne opreme ne starije od pet godina potrebno je dostaviti izjavu dobavljača o porijeklu opreme, kao i da oprema nije kupljena iz sredstava finansijske pomoći iz državnog i/ili lokalnog budžeta ili međunarodnih institucija/programa i drugih donatora. Cijena polovne opreme mora biti manja od cijene nove opreme istih karakteristika i ne smije biti veća od tržišne vrijednosti,**
- Komisija zadržava pravo da umanji iznos prijavljenih troškova za refundaciju ukoliko su troškovi neadekvatni i nisu u skladu sa opravdanim troškovima i rokovima ili pravo da prijavu odbaci.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će u skladu sa pravnim oblikom registracije podnosioca prijave sljedeće dokaze obezbijediti po službenoj dužnosti:

- Izvod o registraciji – Centralni registar privrednih subjekata;
- Potvrdu o plaćenim porezima i doprinosima ili reprogramu obaveza zaključno sa prethodnim mjesecom, u odnosu na mjesec predaje dokumentacije za refundaciju troškova - Uprava prihoda i carina;
- Potvrdu da se osnivač i / ili odgovorno lice u pravnom licu ne nalazi u kaznenoj evidenciji za prekršaje iz oblasti privrednog kriminala - Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava.

5. PROCEDURA PRIJAVE, RAZMATRANJA I SPROVOĐENJA

5.1. Procedura prijave

Ministarstvo ekonomskog razvoja će raspisati Javni poziv za učešće privrednih subjekata u Programu za modernizaciju proizvodnih procesa za 2022. godinu, za dodjelu bespovratne podrške.

Javni poziv se sprovodi kao otvoreni postupak po modelu trajnog Poziva i odnosi na privredne subjekte (preduzetnici, mikro, mala i srednja preduzeća) iz sektora C – Prerađivačka industrija (osim sektora djelatnosti za koje je naznačeno da nijesu obuhvaćeni), koji su sa IRFCG ili poslovnim bankama zaključili Ugovore o kreditu za nabavku opreme i realizovali aktivnost nabavke opreme u periodu 01. januara - 30. novembra 2022.godine.

Podnošenje prijava i prateće dokumentacije vršiće se preko online aplikacije korišćenjem digitalnog sertifikata, uz korisničko uputstvo o načinu apliciranja koje će se naći na web stranici Ministarstva ekonomskog razvoja www.gov.me/mek

Nakon izbora programa podnosilac prijave pristupa popunjavanju elektronskih obrazaca koji čine dio obavezne opšte dokumentacije za program:

1. Prijavni formular;
2. Izjava preduzetnika/privrednog društva o prihvatanju uslova Programa;
3. Obrazac kojim se potvrđuje da preduzeće nije u finansijskim poteškoćama u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću;
4. Dokaz o postojećem stanju: dokument kojim se opisuje prethodno stanje, fotografije, kartice osnovnih sredstava na dan 31.12.2021.god. i sl;

Nakon popunjavanja elektronskog prijavnog formulara i čekiranja saglasnosti na preostale elektronske formulare, podnosilac prijave kroz poseban obrazac potpisuje i dostavlja saglasnost na sve navedeno.

Dodatna dokumentacija se podnosi nakon realizacije aktivnosti u skladu sa procedurom koja je definisana u dijelu 4.3. Potrebna dokumentacija.

Prijave za odobrenje bespovratne podrške u svrhu nabavke opreme se podnose Ministarstvu ekonomskog razvoja i to dostavljanjem popunjenog prijavnog formulara i pratećih obrazaca, kao i ostale potrebne dokumentacije.

Odluku o zaključivanju kreditnog aranžmana privredni subjekat donosi samostalno, odnosno Ministarstvo ekonomskog razvoja nema uticaja kada će privredni subjekat zaključiti kreditni aranžman sa IRFCG ili poslovnom bankom, u svrhu nabavke opreme, a u skladu sa definisanim rokovima Programa.

Razmatranje, odobrenje i isplata bespovratnih sredstava će se vršiti naknadno po principu refundacije, ukoliko preduzeće ispunjava uslove Programa, aktivnost nabavke opreme je u potpunosti realizovana, oprema plaćena i nabavljena od strane podnosioca prijave i dostavljeni relevantni dokazi o utrošku sredstava.

Privredni subjekti mogu podnijeti najviše jednu prijavu, s tim da podnosilac prijave i sa njim povezano lice ne mogu istovremeno biti korisnici i dobavljači opreme.

Sve informacije kao i stručna pomoć mogu se dobiti u prostorijama Ministarstva ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, radnim danima u periodu od 10-13h, i putem e-maila: natasa.batricevic@mek.gov.me i tanja.markoc@mek.gov.me.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će izvršiti provjeru eventualne kumulacije državne pomoći i dodjele ostalih subvencija po istom osnovu.

Napomena: Ukoliko se provjerom utvrdi da su u Prijavnom formularu dati neistiniti podaci ili da priložena dokumentacija nije validna i u skladu sa uslovima Javnog poziva, privrednom subjektu se oduzima pravo učešća na Javnim pozivima Ministarstva ekonomskog razvoja za period od narednih 5 godina.

5.2. Razmatranje podnesenih prijava

U cilju implementacije i praćenja realizacije Programa, Ministarstvo ekonomskog razvoja će formirati Komisiju koja vrši administrativnu provjeru primljenih prijava, pribavlja dodatne podatke/dokumentaciju po službenoj dužnosti od nadležnih državnih organa, obrađuje dostavljene prijave, predlaže donošenje rešenja o odobrenju/odbijanju prijava.

U dalje razmatranje uzeće se prijave koje sadrže potpunu dokumentaciju i ispunjavaju uslove Javnog poziva, dok se neblagovremeno dostavljene prijave neće razmatrati. Komisija zadržava pravo da provjeri tačnost navedenih podataka za koje ovlašćeno lice podnosi pisanu izjavu i omogući podnosiocu iste da ih u roku od tri radna dana (od dana utvrđivanja nedostatka prijave) otkloni. Komisija zadržava pravo da evidentira neprihvatljive troškove i iste isključi iz predloga za refundaciju sredstava, ukoliko isti nijesu u skladu sa opravdanim troškovima.

Prije donošenja predloga za odlučivanje po prijavi, Komisija za monitoring obavlja obavezan monitoring nabavljene opreme neposrednim uvidom na lokaciji poslovnih objekata podnosioca prijave.

Podnosioci prijava će se pisanim putem obavijestiti o odobrenju/odbijanju prijave donošenjem Rešenja o odobrenju/odbijanju prijave.
Za podnosioce prijava, za koje je na osnovu prethodno dostavljene dokumentacije donijeto Rešenje o odobrenju državne pomoći, pristupaju potpisivanju Ugovora o sufinansiranju sa Ministarstvom ekonomskog razvoja, kojim se definišu međusobna prava i obaveze između podnosioca prijave (korisnik) i davaoca državne pomoći.
Korisnik Programa ima zabranu od tri godine, od dana potpisivanja Ugovora o sufinansiranju da otuđi opremu, u skladu sa pravilima državne pomoći.
U cilju bolje vidljivosti i dalje promocije Programa za razvoj prerađivačke industrije za 2022. godinu i dodjele subvencija od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, svi korisnici državne pomoći su odgovorni za adekvatno promovisanje projektne aktivnosti podržane od Ministarstva ekonomskog razvoja. Podržane projekte aktivnosti treba da budu jasno obilježene da su ko-finansirane kroz Program za razvoj prerađivačke industrije za 2022. godinu, što će biti predmet Ugovora o sufinasiranju potpisanog između Korisnika državne pomoći i Ministarstva ekonomskog razvoja.

Isplata bespovratnih sredstava će se vršiti naknadno po principu refundacije, kada je aktivnost u potpunosti realizovana i za koju je dostavljena kompletna dokumentacija o realizaciji nabavke opreme, kao i dokazi o izvršenom plaćanju od strane podnosioca prijave. Odobrena bespovratna sredstva se uplaćuju IRFCG ili poslovnoj banci kod koje korisnik ima zaključen Ugovor o kreditu za nabavku opreme, na partiju kredita korisnika na način da se za odobreni iznos sredstava umanji glavnica kredita.

Komisija prijave razmatra po **redosljedu prispijeća formalno ispravnih prijava. Ministarstvo ekonomskog razvoja zadržava pravo da Javni poziv zaključi i prije roka, 30. novembra 2022. godine dok ukupan iznos prijava ne dostigne limit od 95% ukupnog budžeta programa, o čemu će se objaviti informacija na zvaničnom web site-u Ministarstva.**
Prijave čija vrijednost ulazi u procenat iznad 95% ukupne vrijednosti zahtjeva naći će se na rezervnoj listi, shodno redosljedu podnošenja prijava i razmatraće se samo u slučaju da neko od izabranih podnosioca odustane/bude odbijen i to u iznosu koji je preostao budžetom Programa.

5.3. Praćenje sprovođenja programa

Privredni subjekat koji se prijavio za podršku u obavezi je da, nakon procesa administrativne provjere prijave i ispunjenosti uslova Javnog poziva kao i provjere validnosti obavezne dokumentacije i dokumentacije koja dokazuje plaćanje i realizaciju aktivnosti nabavke opreme, omogući sprovođenje monitoringa od strane Komisije Ministarstva ekonomskog razvoja na licu mjesta, uz pripremu Izvještaja o namjenskoj kontroli trošenja sredstava.

Privredni subjekat dužan je da Ministarstvu ekonomskog razvoja i Agenciji za zaštitu konkurencije u svakoj fazi pripreme i realizacije aktivnosti koje su predmet podrške omogući namjensku kontrolu trošenja sredstava i uvid u finansijsku dokumentaciju, u periodu od tri godine od dana odobrenja bespovratne podrške. Ukoliko se procesom monitoringa utvrdi nenamjensko trošenje sredstava, privredni subjekat je u obavezi da izvrši povraćaj dobijenih sredstava što će se definisati Ugovorom o sufinansiranju između Ministarstva ekonomskog razvoja i korisnika sredstava. Takođe, ukoliko se utvrde i druge nepravilnosti u toku monitoriga, privrednom subjektu se oduzima pravo učešća na Javnim pozivima Ministarstva ekonomskog razvoja za period od narednih 5 godina.

Privredni subjekt je u obavezi da na kraju svake godine, u periodu od tri godine, po zahtjevu Ministarstva ekonomskog razvoja, od dana odobrenja sredstava, dostavlja izvještaje o efektima korišćenja sredstava finansijske podrške (povećanje broja zaposlenih, proširenje asortimana, povećanje obima i vrijednosti prometa, povećanje produktivnosti, poboljšanje plasmana na inostrana tržišta, i sl.).

Tabela za monitoring:

Naziv privrednog subjekta	Svrha pomoći	Intenzitet pomoći	Instrument pomoći	Indikator ostvarenog efekta					
				Proširenje asortimana (broj i %)	Povećanje obima i vrijednosti prometa (%)	Povećanje produktivnosti poslovanja (prihod/broj zaposlenih u %)	Povećanje profitabilnosti poslovanja (neto dobit/ukupan prihod u %)	Poboljšanje plasmana na inostrana tržišta (% povećanja učešća na inostranom tržištu)	Povećanje broja zaposlenih (broj i %)

6. NAČIN IZVJEŠTAVANJA I EVALUACIJE

Izvještaj o realizaciji Programa će biti sastavni dio godišnjeg izvještaja o radu Ministarstva ekonomskog razvoja, kao i izvještaja o realizaciji godišnjeg akcionog plana za implementaciju Industrijske politike Crne Gore 2021-2022, a Ministarstvo može po potrebi sačinjavati periodične informacije o implementaciji Programa. Izvještaj sadrži ostvarene rezultate u smislu broja i procenta podržanih preduzeća, indikatore rezultata sprovođenja programa, iznos opredijeljenih i utrošenih sredstava, kao i preporuke za dalje unapređenje programa u narednim godinama.
Evaluacija Programa će se obavljati od strane eksternih konsultanata, u skladu sa dinamikom realizacije dodijeljene podrške i očekivanih efekata implementacije Programa.

7. AKCIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE AKTIVNOSTI

	Naziv aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Budžet
1.	Raspisivanje Javnog poziva	MER	01. mart -30. novembar 2022.	
2.	Preuzimanje prijavne dokumentacije i stručna pomoć	MER	01. mart -30. novembar 2022.	
3.	Podnošenje prijava	Privredni subjekti	01. mart -30. novembar 2022.	
4.	Zaključivanje ugovora o kreditu za nabavku opreme	Privredni subjekti/IRFCG i poslovne banke	01. mart -30. novembar 2022.	
5.	Dostavljanje dokumentacije kao dokaz o realizovanoj aktivnosti nabavke opreme i izvršenim plaćanjima	Privredni subjekti	01. mart -30.novembar 2022.	
6.	Razmatranje prijava (administrativna provjera i provjera validnosti podnešene dokumentacije o realizaciji)	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30. novembar 2022.	
7.	Pribavljanje dokumentacije po službenoj dužnosti	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30. novembar 2022	
8.	Monitoring na licu mjesta (proizvodni pogoni) podnosioca prijave	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30. novembar 2022.	
9.	Donošenje rešenja/odluke o odobravanju/odbijanju prijava	MER	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -30. novembar 2022.	
10.	Potpisivanje Ugovora o sufinansiranju sa korisnikom bespovratnih sredstava	MER i privredni subjekti	Prema redosljedu prijema prijava 01. mart -15. decembar 2022.	
11.	Isplata bespovratnih sredstava	MER	Prema redosljedu odobrenja prijava 01. mart -25. decembar 2022.	1.000.000€

8. INFORMACIJA ZA JAVNOST

U cilju promocije modela podrške Programa, planirano je održavanje sastanaka sa poslovnim asocijacijama i udruženjima privrednika (PKCG; UPCG), što će predstavljati dodatni stimulans za upoznavanje sa Programom i mogućnostima korišćenja bespovratne podrške koja se nudi za modernizaciju proizvodnje. U kontinuitetu, putem sredstava informisanja i medija, od strane Ministarstva će se vršiti aktivnosti promovisanja Programa i pravovremenog informisanja zainteresovane javnosti.